

استاندارد حسابداری شماره ۲۸

فعالیت‌های بیمه عمومی

پیوست شماره ۱ (۱۵۱مه)

شرکت سهامی بیمه نمونه

یادداشت‌های توضیحی صورتهای مالی

سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ماه ۱۳۰۲

یادداشت ... - هزینه خسارت

۱۳۰۱	۱۳۰۲			
خالص	خالص	بازیافتی	ناخالص	
میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	
۱۵۷۳۴	۲۱۰۱۳	(۳۱۷۹)	۲۴۱۹۲	آتش سوزی
۱۲۳۸۰	۱۵۹۵۱	-	۱۵۹۵۱	باربری
۲۱۱۶۷	۳۲۳۱۹	(۴۷۱۵)	۳۷۰۳۴	بدنه اتومبیل
۸۷۵۱۹	۱۲۷۹۶۳	-	۱۲۷۹۶۳	شخص ثالث
۶۰۰۴	۱۵۱۳۵	-	۱۵۱۳۵	مسئولیت‌های مدنی
۱۳۲۰۵	۲۴۵۸۰	-	۲۴۵۸۰	مهندسی
۶۱۷۹	۱۰۸۶۵	(۱۸۷۲)	۱۲۷۳۷	سایر
<u>۱۶۲۱۸۸</u>	<u>۲۴۷۸۲۶</u>	<u>(۹۷۶۶)</u>	<u>۲۵۷۵۹۲</u>	

- از مبلغ ۹۷۶۶ میلیون ریال بازیافتی معادل ۷۱۹۵ میلیون ریال بابت اموال اسقاطی و ۲۵۷۱ میلیون ریال نیز مربوط به حق جانشینی است.
- هزینه خسارت بیمه‌های مستقیم و اتکایی قبولی به شرح زیر است:

جمع	بیمه‌های اتکایی قبولی	بیمه‌های مستقیم	
میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	
۲۱۰۱۳	۶۵۰	۱۴۰۶۳	آتش سوزی
۱۵۹۵۱	-	۱۵۹۵۱	باربری
۳۲۳۱۹	۴۲۱	۲۷۵۹۸	بدنه اتومبیل
۱۲۷۹۶۳	۸۱۳۹	۱۱۹۸۲۴	شخص ثالث
۱۵۱۳۵	-	۱۵۱۳۵	مسئولیت‌های مدنی
۲۴۵۸۰	۳۶۷	۲۱۱۱۳	مهندسی
۱۰۸۶۵	۲۴۵	۸۰۲۰	سایر
<u>۲۴۷۸۲۶</u>	<u>۲۶۱۲۲</u>	<u>۲۲۱۷۰۴</u>	

استاندارد حسابداری شماره ۲۸

فعالیت‌های بیمه عمومی

پیوست شماره ۱ (۱۵امه)

شرکت سهامی بیمه نمونه

یادداشت‌های توضیحی صورتهای مالی

سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ماه ۱۳×۲

یادداشت ... - هزینه حق بیمه اتکایی واگذاری

۱۳×۱		۱۳×۲		
جمع	جمع	اختیاری	اجباری	
میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	
۱۷,۴۱۳	۲۰,۲۹۹	۱,۹۴۹	۱۸,۳۵۰	آتش سوزی
۱۹,۲۷۸	۲۳,۰۶۱	۹۵۸	۲۲,۱۰۳	باربری
۹,۹۳۶	۱۲,۷۹۳	۱,۱۰۹	۱۱,۶۸۴	بدنه اتومبیل
۲۰,۰۱۲	۲۶,۴۷۱	۱,۶۲۰	۲۴,۸۵۱	شخص ثالث
۳,۴۵۶	۳,۱۵۰	-	۳,۱۵۰	مسئولیت‌های مدنی
۴,۸۴۰	۷,۹۲۷	۱,۷۸۰	۶,۱۴۷	مهندسی
۳,۰۵۱	۳,۷۴۲	۸۷۳	۲,۸۶۹	سایر
<u>۷۷,۹۸۶</u>	<u>۹۷,۴۴۳</u>	<u>۸,۲۸۹</u>	<u>۸۹,۱۵۴</u>	

یادداشت ... - سایر هزینه‌های بیمه‌ای

۱۳×۱		۱۳×۲		
جمع	جمع	بیمه‌های اتکایی قبولی	بیمه‌های مستقیم	کارمزد و تمبر :
میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	
۵,۷۱۳	۷,۴۰۳	۹۳۸	۶,۴۶۵	آتش سوزی
۴,۰۷۴	۶,۴۶۱	۳۴۱	۶,۱۲۰	باربری
۴,۳۹۲	۶,۹۳۸	۷۷۵	۶,۱۶۳	بدنه اتومبیل
۶,۴۸۸	۱۰,۴۳۳	۱,۴۱۲	۹,۰۲۱	شخص ثالث
۷۱۱	۱,۸۲۵	-	۱,۸۲۵	مسئولیت‌های مدنی
۲,۱۶۵	۳,۱۷۲	۵۶۸	۲,۶۰۴	مهندسی
۹۲۳	۱,۵۱۹	۲۴۵	۱,۲۷۴	سایر
<u>۲۴,۴۶۶</u>	<u>۳۷,۷۵۱</u>	<u>۴,۲۷۹</u>	<u>۳۳,۴۷۲</u>	

هزینه مشارکت در منافع

قراردادهای بیمه‌ای

۳٪ سهم صندوق تأمین

خسارتهای بدنی

۳۰۰	۵,۰۰۰
<u>۶۱۳</u>	<u>۷۱۳</u>
<u>۲۵,۳۷۹</u>	<u>۴۳,۴۶۴</u>

استاندارد حسابداری شماره ۲۸

فعالیت‌های بیمه عمومی

پیوست شماره ۱ (۱۵۱مه)

شرکت سهامی بیمه نمونه

یادداشت‌های توضیحی صورتهای مالی

سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ماه ۱۳۰۲

یادداشت ... - صورت تطبیق سود عملیاتی

صورت تطبیق سود عملیاتی با جریان خالص ورود وجه نقد ناشی از فعالیت‌های عملیاتی

بشرح زیر است:

۱۳۰۱	۱۳۰۲	
میلیون ریال	میلیون ریال	
۷۱,۰۸۳	۲۸,۵۱۶	سود عملیاتی
۳,۷۲۸	۴,۰۶۸	هزینه استهلاک
		خالص افزایش در ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان
۳,۸۵۹	۲,۸۰۴	
(۹,۳۱۵)	(۵,۸۵۳)	افزایش مطالبات از بیمه‌گذاران و نمایندگان
(۱۰,۵۰۰)	(۸,۱۷۲)	افزایش مطالبات از بیمه‌گران اتکایی
۱,۶۰۴	۲۶,۶۹۰	کاهش سایر حسابها و اسناد دریافتی
۵۳۰	۱,۶۸۵	کاهش سفارشات و پیش‌پرداختها
۵,۱۱۸	۱۱,۷۰۴	افزایش بدهی خسارات معوق
(۲,۷۲۵)	۱۸,۵۲۸	افزایش (کاهش) بدهی به بیمه‌گران اتکایی
(۴۶۱)	۱,۱۵۲	افزایش (کاهش) سایر حسابها و اسناد پرداختی
۲۹,۳۵۸	۴۵,۶۶۱	افزایش حق بیمه عاید نشده
۴,۱۹۲	۳,۲۵۶	افزایش ذخیره تکمیلی
<u>۹۶,۴۷۱</u>	<u>۱۳۰,۰۳۸</u>	

استاندارد حسابداری شماره ۲۸

فعالیت‌های بیمه عمومی

پیوست شماره ۲

مبانی نتیجه‌گیری

پیشینه

۱. پیش از تدوین این استاندارد، شرکت‌های بیمه در ایران برای گزارشگری مالی فعالیت‌های بیمه عمومی، در مواردی که آیین‌نامه‌های شورای عالی بیمه رویه خاصی را مقرر کرده بود، از این آیین‌نامه‌ها تبعیت و در بقیه موارد از استانداردهای حسابداری استفاده می‌کردند. با توجه به وجود استاندارد حسابداری خاص برای فعالیت‌های بیمه‌ای در دیگر کشورها، ورود بخش خصوصی به فعالیت‌های بیمه و لزوم شفافیت بیشتر در گزارشگری مالی شرکت‌های بیمه، در شهریورماه ۱۳۸۱ پروژه‌ای با عنوان "تدوین استانداردهای حسابداری برای فعالیت‌های بیمه" به‌موجب مصوبه کمیته تدوین استانداردهای حسابداری در دستور کار مدیریت تدوین استانداردها قرار گرفت.
۲. پروژه در قالب یک پژوهش برای گروه کارشناسی مدیریت تدوین استانداردها تعریف شد. ابتدا ادبیات و استانداردهای مرتبط در سایر کشورها بررسی و گزارش مطالعات تطبیقی تهیه گردید، سپس براساس مطالعات مقدماتی، فعالیت‌های بیمه با توجه به ماهیت و ویژگی‌های آن به دو بخش تقسیم و مقرر شد پروژه تدوین استاندارد حسابداری برای فعالیت‌های بیمه در دو مرحله اجرا شود. تدوین استاندارد حسابداری برای فعالیت‌های بیمه عمومی در دستور کار مرحله اول پروژه و تدوین استاندارد حسابداری فعالیت‌های بیمه زندگی نیز در دستور کار مرحله دوم قرار گرفت.
۳. با توجه به ویژگی‌های صنعت بیمه، گروه کارشناسی تدوین استاندارد حسابداری فعالیت‌های بیمه با عضویت نمایندگان بیمه مرکزی، نمایندگان شرکت‌های بیمه و برخی مدیران حسابرسی شرکت‌های بیمه تشکیل شد. پس از تشکیل گروه کارشناسی، مسائل خاص فعالیت‌های بیمه عمومی توسط اعضای گروه بررسی شد و نتایج کار گروه کارشناسی در قالب یک گزارش پژوهشی در اختیار کمیته تدوین استانداردهای حسابداری قرار گرفت.

استاندارد حسابداری شماره ۲۸

فعالیت‌های بیمه عمومی

پیوست شماره ۲ (۱۵۱ه)

۴. پس از تأیید ضرورت تدوین استاندارد حسابداری فعالیت‌های بیمه عمومی توسط کمیته تدوین استانداردهای حسابداری، گروه کارشناسی پیش‌نویس استاندارد را تهیه کرد. این پیش‌نویس در جلسات متعدد کمیته تدوین استانداردهای حسابداری بررسی و اصلاحات لازم در آن اعمال گردید.

دلایل تدوین استاندارد حسابداری فعالیت‌های بیمه عمومی

۵. اهم دلایل ضرورت تدوین این استاندارد به شرح زیر است:
- ویژگی‌های متفاوت و منحصر به فرد فعالیت‌های بیمه عمومی.
  - مستثنی کردن فعالیت‌های بیمه از دامنه کاربرد استاندارد حسابداری شماره ۳ با عنوان "درآمد عملیاتی".
  - استفاده از روش‌های متفاوت حسابداری توسط شرکت‌های بیمه برای معاملات و رویدادهای مشابه.
  - لزوم شفافیت بیشتر گزارشگری مالی شرکت‌های بیمه.

دامنه کاربرد

۶. یکی از مسائل مطرح این است که آیا این استاندارد باید تمام جنبه‌های حسابداری شرکت‌های بیمه را پوشش دهد یا تنها بر فعالیت‌های بیمه‌ای متمرکز باشد. کمیته بنابه دلایل زیر معتقد است که این استاندارد باید تنها بر فعالیت‌های بیمه‌ای پردازد:
- الف. تدوین استاندارد حسابداری برای شرکت‌های بیمه موجب تکرار الزامات مطرح شده در دیگر استانداردهای حسابداری می‌شود که ضرورت ندارد.
- ب. چنانچه الزامات حسابداری تجویز شده برای شرکت‌های بیمه با الزامات حسابداری تجویز شده برای سایر شرکتها در مورد یک رویداد واحد متفاوت باشد، این امر می‌تواند بر قابلیت مقایسه اطلاعات مالی بین شرکتها اثر نامطلوب داشته باشد.

استاندارد حسابداری شماره ۲۸

فعالیت‌های بیمه عمومی

پیوست شماره ۲ (۱۵۱ه)

ج. شرکت‌های بیمه ممکن است صرفاً در یک زمینه تخصصی فعالیت کنند یا اینکه فعالیت‌های تخصصی متفاوتی را انجام دهند. لذا تدوین یک استاندارد جامع برای تمام آنها ممکن است عملی و قابل توجیه نباشد. علاوه بر این، برخی از شرکت‌های بیمه ممکن است هم در زمینه فعالیت‌های بیمه‌ای و هم در دیگر زمینه‌ها فعالیت کنند.

۷. به دلیل گستردگی دامنه فعالیت‌های بیمه‌ای و در عین حال متفاوت بودن ویژگی‌های این فعالیت‌ها از یکدیگر، کمیته تصمیم گرفت فعالیت‌های بیمه‌ای را با توجه به ویژگی‌های آنها طبقه‌بندی کند. با توجه به بررسی‌های انجام شده در خصوص انواع فعالیت‌های بیمه‌ای، این فعالیت‌ها به دو دسته شامل فعالیت‌های بیمه عمومی (غیر زندگی) و فعالیت‌های بیمه زندگی طبقه‌بندی شد. نظر به اینکه این دو گروه فعالیت‌های قابل ملاحظه‌ای با یکدیگر دارند، مقرر شد بنابه ضرورت‌های موجود ابتدا استاندارد حسابداری فعالیت‌های بیمه عمومی تدوین شود.

شناخت درآمد حق بیمه

۸. درآمد حق بیمه از تاریخ شروع پوشش بیمه‌ای در رابطه با هر یک از بیمه‌نامه‌ها شناسایی می‌شود. تاریخ شروع پوشش بیمه‌ای اصولاً باید در رابطه با هر یک از بیمه‌نامه‌های صادره تعیین شود. اما به دلیل حجم زیاد بیمه‌نامه‌های صادره، پراکندگی جغرافیایی صدور بیمه‌نامه‌ها، عدم دسترسی بموقع به اطلاعات لازم و سایر محدودیت‌های موجود، تعیین تاریخ شروع پوشش بیمه‌ای در رابطه با هر یک از بیمه‌نامه‌ها عملی دشوار و فاقد توجیه اقتصادی است. بنابراین، بنابه ملاحظات عملی، بیمه‌گران می‌توانند از یک تاریخ تقریبی برای تعیین تاریخ شروع پوشش بیمه‌ای برای مجموعه‌ای از بیمه‌نامه‌ها استفاده کنند، بشرطی که درآمد حق بیمه شناسایی شده با استفاده از این روش در مقایسه با درآمد حق بیمه شناسایی شده با توجه به تاریخ شروع پوشش بیمه‌ای هر یک از بیمه‌نامه‌ها در دوره مالی مربوط تفاوت با اهمیتی نداشته باشد.

استاندارد حسابداری شماره ۲۸

فعالیت‌های بیمه عمومی

پیوست شماره ۲ (۱۵۱)هـ

۹. حق بیمه بابت پذیرش خطر توسط بیمه‌گر برای یک دوره معین است. در بیمه‌های عمومی، اغلب دوره زمانی پوشش خطر توسط بیمه‌نامه‌ها با دوره تحت پوشش صورتهای مالی منطبق نیست، لذا باید براساس الگوی مشخص، آن بخش از حق بیمه که با خطرات پذیرفته شده در دوره مالی جاری مرتبط است، به‌عنوان درآمد حق بیمه و بخش دیگری که با خطرات پذیرفته شده در دوره یا دوره‌های آتی مرتبط است به‌عنوان حق بیمه عاید نشده (بدهی بیمه‌گر) شناسایی شود. برای آندسته از فعالیت‌های بیمه عمومی که توزیع خطر در طول دوره پوشش خطر (مدت بیمه نامه) نوسان قابل ملاحظه‌ای ندارد، فرض بر این است که حق بیمه به‌طور یکنواخت در طول دوره پوشش خطر عاید می‌شود. بنابراین، درآمد حق بیمه را می‌توان با استفاده از الگوی تناسب زمانی شناسایی کرد.

۱۰. از بین روشهای قابل استفاده در الگوی تناسب زمانی شامل روشهای روزانه ($\frac{1}{365}$)، ماهانه ($\frac{1}{12}$)، فصلی ($\frac{1}{8}$) و سالانه ($\frac{1}{4}$)، روش سالانه بخاطر غیر واقعی بودن بیش از حد نتایج بکارگیری آن نامناسب می‌باشد. بنابراین روش فصلی به دلیل صرفه اقتصادی و سهولت آن به‌عنوان تأمین‌کننده حداقل دقت مورد انتظار، توسط کمیته پذیرفته شد.

۱۱. یکی از روشهای متداول در صنعت بیمه کشور برای شناسایی درآمد حق بیمه و حق بیمه عاید نشده، روش درصد ثابت است که به دلایل زیر توسط کمیته پذیرفته نشد:

الف. حجم فعالیت شرکتهای بیمه در دوره‌های زمانی مختلف باهم متفاوت است و اعمال

درصد ثابت باعث می‌شود شفافیت صورتهای مالی مخدوش شود، و

ب. تعیین یک درصد ثابت امری بسیار قضاوتی است و در مقایسه با روش تناسب زمانی

از قابلیت اتکای کمتری در گزارشگری مالی برخوردار است.

استاندارد حسابداری شماره ۲۸

فعالیت‌های بیمه عمومی

پیوست شماره ۲ (۱۵۱مه)

خسارت

۱۲. بخشی از خسارت ممکن است از طریق اموال اسقاطی و حق جانشینی بازیافت شود. با توجه به اینکه این بازیافتها با خسارت رابطه علت و معلولی دارد، بنابراین، مبالغ بازیافتی یا بازیافتنی مذکور باید در همان دوره‌ای که خسارت مربوط به حساب گرفته می‌شود، شناسایی و مطابق رویه مورد استفاده برای اندازه‌گیری بدهی خسارت مربوط، اندازه‌گیری شود. بازیافت خسارت ناشی از اموال اسقاطی یا حق جانشینی به دلیل ارتباط با رویداد یا شرایطی واحد از مبلغ خسارت کسر می‌شود.

ذخیره تکمیلی

۱۳. براساس آیین‌نامه‌های مصوب شورای عالی بیمه درصدی از حق بیمه‌های هر سال پس از کسر حق بیمه اتکایی واگذاری به‌عنوان ذخیره فنی تکمیلی و ذخیره فنی خطرات حوادث طبیعی محاسبه و شناسایی می‌شود. طرف حساب این ذخایر هزینه دوره شرکت‌های بیمه است. به‌موجب مفاهیم نظری گزارشگری مالی، ذخایر بخشی از بدهیهاست و لذا تنها اقلامی را می‌توان به‌عنوان ذخیره شناسایی کرد که شرایط شناخت بدهی را احراز کرده باشد. یکی از این شرایط وجود تعهد فعلی برای انتقال منافع اقتصادی است. اقلامی که تعهد کنونی شرکت بیمه نیست نباید به‌عنوان ذخیره در صورتهای مالی شناسایی شود.

۱۴. چنانچه هر رشته از فعالیتهای بیمه‌ای در شرکت‌های بیمه زیانبار باشد یعنی هزینه خسارت مورد انتظار بیش از حق بیمه عاید نشده باشد، شرکت‌های بیمه عملاً تعهد فعلی برای انتقال منافع اقتصادی در آینده دارند و از این بابت لازم است ذخیره تکمیلی شناسایی کنند. احتساب ذخیره تکمیلی بر مبنای هر رشته از فعالیتهای بیمه‌ای با هدف انعکاس عملکرد هر یک از رشته‌ها به‌طور جداگانه (عدم تهاثر زیان یک رشته با سود رشته‌های دیگر) و اعمال احتیاط در شناسایی زیان صورت می‌گیرد.

استاندارد حسابداری شماره ۲۸

فعالیت‌های بیمه عمومی

پیوست شماره ۲ (۱۵۱مه)

۱۵. شرکتهای بیمه در رابطه با حوادث طبیعی فاجعه‌آمیز مانند زلزله‌های شدید که خسارت سنگین به بار می‌آورد، تعهد فعلی ندارند و لذا نمی‌توانند از این بابت ذخیره‌ای شناسایی کنند. حوادثی مانند زلزله قابل پیش‌بینی نیست و انعکاس هزینه از این بابت در دوره‌های زمانی قبل از وقوع، با مفاهیم نظری گزارشگری مالی سازگار نیست.

حق بیمه‌های اتکایی

۱۶. از آنجا که معاملات بیمه اتکایی تعهدات بیمه‌گر مستقیم را در مقابل بیمه‌گذار رفع نمی‌کند، بنابراین، معاملات اتکایی به صورت ناخالص گزارش می‌شود و مطالبات از بیمه‌گران اتکایی با خسارت پرداختنی به بیمه‌گذاران مربوط تهاتر نمی‌گردد. زیرا طبق مفاهیم نظری گزارشگری مالی تهاتر تنها زمانی مناسب است که واحد تجاری قادر باشد بر تسویه حساب از طریق پرداخت مبلغ خالص یا عدم پرداخت و الزام دیگری به پرداخت مبلغ خالص اصرار ورزد و این توان تضمین شده باشد. همچنین درآمدها و هزینه‌های مربوط به بیمه اتکایی با یکدیگر تهاتر نمی‌شود، زیرا بیمه‌گر بدون توجه به شرایط بیمه اتکایی متعهد به جبران خسارت وارده به بیمه‌گذار است. ضمناً، عدم تهاتر درآمدها و هزینه‌های مربوط به بیمه‌های اتکایی به ارائه اطلاعات شفاف در خصوص دامنه و اثربخشی و شاخصهای عملکرد مدیریت خطر به استفاده‌کنندگان صورتهای مالی کمک می‌کند. لذا بیمه‌گر مستقیم مبلغ حق بیمه‌های عاید شده طی دوره مالی را به‌عنوان درآمد شناسایی و حق بیمه واگذاری به بیمه‌گران اتکایی را به‌عنوان هزینه شناسایی می‌کند. همچنین خسارت دریافتی یا دریافتنی از بیمه‌گران اتکایی توسط بیمه‌گر مستقیم به‌عنوان درآمد شناسایی می‌شود و با هزینه خسارت یا هزینه حق بیمه اتکایی واگذاری قابل تهاتر نیست.

مخارج تحصیل

۱۷. مخارج تحصیل شامل مخارجی است که درقبال تحصیل یا تمدید بیمه‌نامه‌ها و قراردادهای بیمه تحمل می‌شود مثل کارمزدها و حق‌العمل‌های پرداختی به نمایندگان و سایر هزینه‌های فروش و صدور نظیر تبلیغات و ارزیابی خطر. عده‌ای با تکیه بر فرایند تطابق درآمد و

استاندارد حسابداری شماره ۲۸

فعالیت‌های بیمه عمومی

پیوست شماره ۲ (۱۵۱ه)

هزینه معتقدند که چون این مخارج هنگام صدور بیمه‌نامه‌ها واقع می‌شوند، ولی درآمد حق بیمه در طول دوره بیمه نامه تحقق می‌یابد، بنابراین، مخارج مزبور باید به‌عنوان دارایی شناسایی شود و به‌طور منظم در طول دوره مالی که انتظار می‌رود از منافع آن استفاده شود، مستهلک گردد. اما به‌نظر کمیته، از آنجا که مخارج یاد شده فاقد منافع اقتصادی آتی به‌عنوان یکی از ویژگی‌های اساسی دارایی است، لذا این مخارج باید به‌محض وقوع به حساب هزینه دوره منظور شود.

Insuranceinfo.ir
پایگاه جامع اطلاعات بیمه (اینشورنس اینفو)